

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 28 czerwca 2024 r.
znak sprawy: DOS.dws.073.17.2024
telefon: 19 00
e-mail: Malwina.Heluszka-Ligeza@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

**Dotyczy: : pisma z 12.06.2024 r. znak: KRIR/JM/679/2024 w sprawie wniosków
Podlaskiej Izby Rolniczej**

Szanowny Panie Prezesie,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na wnioski przedstawione przez Podlaską Izbę Rolniczą.

1. Wprowadzenie w aplikacji IRZ możliwości wydruku dokumentu zawierającego niezbędne dane zwierzęcia (danych, jakie zawierały paszporty dla zwierząt) co w znacznym stopniu ułatwiłoby rolnikom organizację i utrzymanie porządku w dokumentacji.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) poinformowała, że wychodząc naprzeciw oczekiwaniom posiadaczy zwierząt, w tym bydła, podjęła działania i przygotowała dokument Informacja o zwierzęciu, który zawierać będzie niezbędne dane dotyczące identyfikowalności zwierzęcia.

Jednocześnie, zgodnie z przyjętymi założeniami, posiadacz sprzedający zwierzę będzie mógł samodzielnie wygenerować i wydrukować dokument z komputerowej bazy danych, jak również będzie miał możliwość otrzymania go na miejscu w biurze powiatowym ARiMR.

Obecnie trwają rozmowy ARiMR z wykonawcą, w celu realizacji ww. zmiany w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

2. Odstąpienie od płodozmianu w przypadku wystąpienia klęsk m.in. suszy czy deszczy nawalnych. Z uwagi na coraz częstsze występowanie suszy rolnicy borykają się z problemem zapewnienia bazy paszowej dla zwierząt.

25 maja br. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenia bazowe ⁽¹⁾. Zmiana przepisów UE jest odpowiedzią na uwagi i wnioski zgłaszane podczas protestów rolników i środowiska rolniczego odbierających pewne rozwiązania prawne, jako zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, także w kontekście trwającej wojny w Ukrainie.

Dzięki zmianie rozporządzeń bazowych państwa członkowskie mają możliwość wprowadzenia w ramach normy GAEC 7 (obok zmianowania) również dywersyfikacji upraw. Tym samym od 2024 r. w Polsce rolnik ma wybór czy stosować zmianowanie na 40% powierzchni gruntów ornych każdego roku, czy stosować dywersyfikację upraw. W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw dla gospodarstw od 10 do 30 ha wystarczy posiadać 2 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75% w strukturze zasiewów, a dla gospodarstw powyżej 30 ha wystarczy posiadać 3 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne więcej niż 95% w strukturze zasiewów.

3. Odstąpienie od wprowadzenia przepisów dotyczących emisji CO2 przez zwierzęta (bydło). Hodowcy bydła w UE są pionierami we wprowadzaniu w życie technik hodowlanych, których celem jest wzrost efektywności produkcji i zmniejszenie emisji szkodliwych dla atmosfery gazów.

Należy wyjaśnić, że głównym założeniem Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ) jest doprowadzenie gospodarki UE w 2050 r. do stanu, w którym będzie ona naturalna klimatycznie, tj. w której wszystkie emisje gazów cieplarnianych będą bilansowane przez pochłanianie. Założenie to wymaga stopniowego ograniczania emisji GHG we wszystkich sektorach gospodarki. Cel redukcyjny dla sektora rolnego nie został jednak sformułowany w żadnym akcie prawnym, istnieje natomiast wspólny cel (-17,7% redukcji GHG w 2030 r. w stosunku do 2005 r.) określony dla 4 sektorów łącznie: rolnictwa, transportu, gospodarki odpadami i sektora komunalno-bytowego (sektory te określane są jako sektory non-ETS). Emisje z rolnictwa stanowią w Polsce około 16-17% emisji w całym non-ETS.

Obecnie nie istnieją jednak żadne przepisy, które nakazywałyby rolnikom ograniczanie liczby zwierząt, które utrzymują czy redukowanie emisji gazów cieplarnianych z hodowli. Przeciwnie, MRiRW wdraża szereg instrumentów wsparcia służących rozwojowi tej gałęzi produkcji rolnej. Wsparcie, które jest oferowane rolnikom obejmuje m.in.: i) płatności związane z produkcją do zwierząt (ok. 350,6 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026) ii) ekoschemat Dobrostan zwierząt (ok. 281 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026), iii) interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie (ok. 22 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026). Produkcja zwierzęca jest także wspierana pośrednio poprzez wsparcie do ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych (ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, praktyka Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych (TUZ) z obsadą zwierząt).

4. Odstąpienie od konieczności zalewania łąk użytkowanych rolniczo. Komisja Europejska planuje zalać wodą blisko 400 tys. hektarów użytkowanych rolniczo w Polsce.

22 czerwca 2022 r. KE przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia PE i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Nature Restoration Law) wraz z towarzyszącą mu oceną wpływu. W toku negocjacji nad przedmiotowym rozporządzeniem w ramach tzw. trilogów pomiędzy przedstawicielami Rady UE (Prezydencja), PE i KE, przepisy odnoszące się do ekosystemów rolniczych zostały złagodzone oraz zwiększono elastyczność dla państw członkowskich. W projekcie tym doprecyzowano, że państwa członkowskie (p.cz.) będą zobowiązane do podejmowania działań służących osiągnięciu wyznaczonych celów w zakresie:

- a) trendu wzrostowego 2 z 3 poniższych wskaźników wybranych przez p.cz.:
 - liczebność motyli na obszarach trawiastych,
 - zasoby węgla organicznego w glebach mineralnych gruntów uprawnych,
 - odsetek gruntów rolnych z elementami krajobrazu o wysokiej różnorodności,
- b) osiągnięcia określonego wzrostu wskaźnika liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego,
- c) odbudowy gleb organicznych użytkowanych rolniczo, które są osuszonymi torfowiskami. Działania służące odbudowie tych gleb powinny objąć co najmniej:
 - 30% obszarów do 2030 r., z czego co najmniej 1/4 ma być ponownie zalana,

- 40 % obszarów do 2040 r., z czego co najmniej 1/3 ma być ponownie zalana,
- 50 % do roku 2050 r., z czego co najmniej 1/3 ma być ponownie zalana.

Do obliczania stopnia realizacji celów w zakresie odtworzenia osuszonych torfowisk p.cz. będą mogły zaliczyć wprowadzane środki odbudowy, w tym ponowne nawadnianie, na obszarach wydobywania torfu oraz obszarach nierolniczych - maksymalnie do 40 % tych obszarów.

Dodatkowo, w przypadku nawadniania osuszonych torfowisk na gruntach użytkowanych rolniczo, uwzględniono zapisy umożliwiające obniżenie celów w przypadku gdy ma to znaczący negatywny wpływ np. na infrastrukturę, budynki, zmiany klimatu lub inne interesy publiczne oraz jeżeli takie nawodnienie nie może odbyć się na gruntach nierolniczych.

Co istotne, zgodnie z przepisami, rolnicy nie mają obowiązku zalewania swoich gruntów. Ponowne nawadnianie na gruntach rolnych pozostaje dla nich dobrowolne. To na państwach członkowskich spoczywać będzie obowiązek osiągnięcia celów dotyczących ponownego nawadniania osuszonych torfowisk. Będą musiały stworzyć zachęty do ponownego nawadniania, aby uczynić je atrakcyjną opcją dla rolników.

17 czerwca br. odbyło się głosowanie w Radzie UE nad projektem rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (NRL). Rozporządzenie to ostatecznie uzyskało poparcie 20 rządów UE reprezentujących 66 procent populacji bloku – nieco powyżej progu większości kwalifikowanej (Włochy, Węgry, Holandia, Szwecja, Finlandia i Polska głosowały przeciwko projektowi, a Belgia wstrzymała się od głosu).

5. Wyjaśnienie kwestii związanych z rolnictwem ekologicznym.

Wyjaśniając kwestie związane z płatnościami w ramach interwencji Rolnictwo ekologiczne informuję, odnośnie do niejasności związanych z oświadczeniem składanym przez rolników tworzących grupę rolników w celu spełnienia warunku odpowiedniej obsady zwierząt przy ubieganiu się o płatności do upraw paszowych i TUZ informuję, że procedowana jest zmiana przepisów w tym zakresie. Proponuje się przyjęcie rozwiązania polegającego na umożliwieniu składania w kampanii 2024 r. oświadczeń zawierających zgody rolników tworzących grupę lecz bez wskazywania numerów identyfikacyjnych zwierząt (dla gatunków oznakowanych numerami indywidualnymi) lub liczby zwierząt (dla gatunków oznakowanych grupowo). Pomimo braku takich informacji złożone przez rolników zgody będą mogły być wykorzystane

przy przyznawaniu płatności ekologicznych za 2024 r. Oświadczenia te będą w dalszym ciągu składane do kierownika biura powiatowego ARiMR razem z wnioskiem o przyznanie płatności ekologicznych.

Wymóg posiadania zwierząt przy płatnościach do upraw paszowych oraz trwałych użytków zielonych ma na celu powiązanie płatności ekologicznych z posiadaniem odpowiedniej liczby zwierząt, gdyż uznaje się, że wyprodukowane rośliny będą stanowiły paszę przeznaczoną do ich żywienia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Michał Kołodziejczak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1468 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar (Dz. Urz. UE L, 24.05.2024 r.)